

Alþingi
Erindi nr. P 139/209
komudagur 10.11.2010

Landsvirkjun

Nefndasvið Alþingis
bt: umhverfisnefndar
Austurstræti 8 - 10

Reykjavík, 09.11.2010
Tilvísun vor: 98.11

150 REYKJAVÍK

Efni: Umsögn Landsvirkjunar um frumvarp til laga um mannvirki, þskj. 82 - 78. mál, lagt fyrir Alþingi á 139. löggjafarþingi 2010 –2011

Að beiðni umhverfisnefndar Alþingis er hér með lätin í té neðangreind umsögn Landsvirkjunar um frumvarp til laga um mannvirki, þskj. 82 - 78. mál, lagt fyrir Alþingi á 139. löggjafarþingi 2010 –2011.

Frumvarp þetta er það sama og lagt var fram á síðasta löggjafarþingi og er efnislega svipað því frumvarpi sem lagt var fram árið 2006. Í ljósi þess er einnig vísað til fyrri athugasemda Landsvirkjunar um þau frumvörp ásamt greinargerð fyrirtækisins um undirbúning, hönnun og eftirlit með framkvæmdum fyrirtækisins.

Hér að neðan er að finna helstu athugasemdir Landsvirkjunar við frumvarpið:

- Í 2. mgr. 9. gr. frumvarpsins er að finna ákvæði sem er nýmæli í lögunum. Samkvæmt ákvæðinu er gert ráð fyrir því að virkjanir verði felldar undir ákvæði laganna. Í dag eru virkjanir aðeins framkvæmdaleyfisskyldar líkt og aðrar stórfamkvæmdir en ekki byggingaleyfisskyld. Samkvæmt 2. mgr. 2. gr. frumvarpsins gilda lögin ekki um hafnir, varnargarða eða fyrirhleðslur, vegi eða önnur samgöngumannvirki, s.s. flugvelli, jarðgöng, vegskála eða brýr, aðrar en göngubrýr í þéttbýli. Landsvirkjun á erfitt með að sjá hvaða rök liggja að baki því að hafnir, varnargarðar, samgöngumannvirki, vegir, jarðgöng og fleiri mannvirki skuli undanskilin lögunum en virkjanir falla undir lögin. Stærri virkjanir eru í raun mörg mannvirki, vegir, brýr, jarðgöng stíflur og garðar. Engan rökstuðning er að finna í greinargerð með frumvarpinu fyrir þessari breytingu né nauðsyn hennar. Í öllum tilvikum er um að ræða opinberar framkvæmdir og mannvirki þar sem mikið reynir á öryggi, gæði og endingu mannvirkja, en skv. a. og b. lið 1. gr. er það markmið laganna að stuðla að slíku.

Eðlilegt er að sama gildi um allar slíkar framkvæmdir. Erfitt er að sjá tilefni þess að ekki þurfi að gilda sömu almennar reglur um opinberar framkvæmdir ríkisins og annarra. Því er lagt til að annaðhvort verði virkjanir undanskildar ákvæðum laganna og felldar út úr 2. mgr. 9. gr. eða að þær framkvæmdir sem tilgreindar eru í 2. mgr. 2. gr. verði einnig felldar undir lögin, svo jafnræðis verði gætt. Sé ekki vilji af hálfu löggjafans til þess að fallast á þá breytingu leggur Landsvirkjun til að byggingarleyfisskylda verði bundin við smávirkanir

sem eru 10 MW eða minni. Með því yrði komið í veg fyrir að einkaaðilar sem ekki hafa reynslu af gerð virkjana geti farið út í framkvæmdir án opinbers eftirlits.

- Í fyrra lagafrumvarpi var gert ráð fyrir því að byggingastofnun myndi annast útgáfu byggingarleyfis fyrir virkjanir en hér er gert ráð fyrir að byggingarfulltrúar annast leyfisveitingar til virkjana. Oftar en ekki eru einstök mannvirki virkjana staðsett í fleiri en einu sveitarfélagi og dæmi eru um að fjögur sveitarfélög komi að skipulagi og leyfisveitingum vegna slíkra framkvæmda. Til þess að koma í veg fyrir ágreining eða óvissu í slíkum tilvikum leggur Landsvirkjun til að Byggingastofnun hafi það hlutverk að annast eftirlit með virkjanaframkvæmdum. Ef ekki verður fallist á það sjónarmið væri eðlilegast að byggingastofnun veitti byggingarleyfi fyrir virkjunum í heild en byggingarfulltrúar veittu leyfir fyrir einstökum mannvirkjum. Breyta þyrfti þá niðurlagsorðum 2. mgr. 9. gr. frumvarpsins.
- Í 27. gr. frumvarpsins er fjallað um byggingarstjóra og ábyrgð þeirra. Í frumvarpinu er gert ráð fyrir því í 2. tl. 4. mgr. 27. gr. að heimildir byggingarstjóra takmarkist af gerð mannvirkis og umfangi framkvæmda með eftirfarandi hætti:

“2. Vatnsaflsvirkjanir, jarðvarmavirkjanir og önnur orkuver, olíuhreinsunarstöðvar og vatnsstíflur sem falla undir 1. viðauka við lög nr. 106/2000, um mat á umhverfisáhrifum.”

Landsvirkjun leggur til að framangreint ákvæði verði felld úr lögnum og ekki verði sett að skilyrði að yfir virkjunarframkvæmdum sé byggingarstjóri. Ástæða þess er meðal annars sú að slíkar framkvæmdir eru mjög umfangsmiklar og flóknar. Erfitt er að finna byggingarstjóra sem hefur einn þekkingu og getur borið ábyrgð á slíkri framkvæmd. Landsvirkjun hefur ávallt viðhaft afar öflugt eftirlit með virkjunarframkvæmdum sínum og fengið til þeirra starfa hæfustu sérfræðinga innlenda og erlenda. Þetta eftirlit er margfalt viðameira og öflugra en hefðbundið opinbert eftirlit með byggingum í dag, enda verða mannvirkin að standast alþjóðlegar gæðakröfur.

Það er einnig mat Landsvirkjunar að við setningu nágildandi skipulags- og byggingalaga nr. 73/1997 hafi aldrei verið gert ráð fyrir því að byggingarstjóri bæri ábyrgð á svo stórrí framkvæmd líkt og virkjunarframkvæmdir eru. Í þessu sambandi má til dæmis bara nefna ákvæði um bótaábyrgð byggingarstjóra. Samkvæmt frumvarpinu er gert ráð fyrir því í 29. gr. að byggingarstjóri beri bótaábyrgð á galla eða tjóni sem rekja má til starfa hans. Landsvirkjun telur það vera mjög óraunhæft að byggingarstjóri verði látinn bera ábyrgð á tjóni vegna framkvæmdar sem kostar tugi milljarða króna. Með vísan til framangreinds leggur Landsvirkjun til að 2. tl. 4. mgr. 27. gr. verði felld út.

- Í 10. tl. 3. gr. frumvarpsins er kveðið á um að *“til mannvirkja teljast tímabundnar og lausar byggingar sem ætlaðar eru til svefns eða daglegrar dvalar manna í fjóra mánuði eða lengur á sama stað, svo sem starfsmannabúðir og húsvagnar”*. Um er að ræða nýmæli því í núverandi löggjöf eru varanleg mannvirki aðeins byggingarleyfis skyld. Landsvirkjun lítur svo á að of langt sé gengið í því að gera vinnubúðir byggingarleyfis skyldar, enda er þar um að ræða bráðabirgðaaðstöðu til takmarkaðs tíma. Eðlilegast væri að veita slíku húsnæði fornlegt stöðuleyfi til takmarkaðs tíma eins og kveðið er á um í nágildandi byggingar-

reglugerð nr. 441/1998 sem reynst hefur vel. Ljóst er að kröfur umsóknar um byggingaleyfi eru mun strangar en kröfur umsókna um stöðuleyfi og á Landsvirkjun erfitt með að sjá með hvaða hætti verði unnt að uppfylla slíkar kröfur. Landsvirkjun leggur því til að umrædd setning verði felld út úr ákvæðinu.

Með vísan til ofangreindra athugasemda leggur Landsvirkjun til að virkjanir og virkjanaframkvæmdir verði undanskildar byggingarleyfisskyldu. Sé það hinsvegar vilji löggjafans að slíkar virkjanir verði byggingaleyfisskyldar er lagt til að slík leyfisskylda taki aðeins til smærri virkjana eða virkjana sem eru 10 MW eða minni.

Virðingarfyllst

Hörður Arnason
forstjóri